

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatál: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Október hatodika.

Komor sötétség lopózik a szívekbe, sirva fakadunk emlékezetére a véres hóhérmunkának.

Gyászos nap október hatodika a magyaroknak, kitörülhetetlenül van megörökítve nemzetünk történetében.

Ami 1849. október 6-án történt Aradon, az mély fájdalommal és végtelen bánattal tölt el minden magyart. Nem volt az csak bosszú műve, de vést szomjúhozó bestialitás. Nem tudjuk és nem leszünk képesek soha elfelejteni a tizenhárom hőst, kiknek vére áztatta az aradi piacot. Minden időkből emlékezetünkben marad azoknak a vitéz tábornokoknak a martíromsága, kiket az ellenség oly kegyetlen és csúfos módon kivégeztetett.

A magyarság hős vezetői, a bátor, elszánt hadvezérek, a haláltól nem rettegő dicső hazafiak emelt fővel, nyílt tekintettel, félelem nélkül mentek a bitó alá, egyikük sem remegett, egyikük sem rettegott a haláltól, de szíveikben háborgott, tombolt a féktelen megvetés, gyűlölet az ellenféllel szemben, lelkükben lobogott a hazaszeretet lángja és e nemes lelkeiket

rezignációval a magyarok Istenének ajánlva várták vértanú halálukat.

Az erőszak hatalmába ejtette ugyan testeiket, de nem volt képes lenyügni magasan szárnyaló lelkeiket. Nem bajtottak térdet, — nem hullottak a porba, nem esdekeltek kegyelemért. A halálnál sokkal jobban gyűlölték az ellenséget, semhogy kérő, esdeklő szó jöhetett volna ajkukra. Nyugodtan, szívesen szenvedték el forrón szeretett hazájukért a szörnyű halált.

Senki sem ölheti ki a magyarság lelkületéből e gyászos nap emlékezetét, senki moshatja el a gyilkosságok végtelen sorozatának e legborzasztóbb, vérfagyasztó jelenetének képet; sohasem lehet jóvátenni azt e nagy igazságtalanságot, amit azzal a tizenhárom vitéz tábornokkal szemben elkövettek. Az idő gyógyító, felejtető hatása itt kudarcot vall. Ime, félszázadnál hosszabb idő múlt el azóta, de a szomorú szcénát látja, érzi még mindenki, azok is, kik tán szemtanúi valának, de még inkább azok, kik akkor még nem is éltek: a magyar ifjak.

De ha gyászos emlékezetű is e nap a magyar nemzetnek, mégis lélekemelő. Mert a durva hatalom

önkényű vérontása szégyenletes, de dicső a martírok bátor, halálmegvető magatartása. Az Aradon pihenő vértanúk emlékeztén, ma is fölbuzdul, lelkesedik a nemzet, hogy a vészes, önzetlen, szent, magasztos célért: a magyar nemzet szabadságáért, függetlenségéért küzdve bátran kitartottak mindhalálíg. A legnemesebb, legfenségebb ügy lebegett szemek előtt s ennek a jegyében tanusítottak csodával határos hősiességet. Kis számú csapatokkal győzedelmet győzelem után arattak a számban aránytalanul nagyobb, jól fegyverezett, de lelkesedés nélkül küzdő ellenségen. A magyarok fegyvere erősen sujtott, mert a hazaszeretet lehelt belé erőt, a kicsi magyar hadsereg tüzes, legdrágább kincsüket védelmező férfiakból állott, kiket a magasztos eszme bátorított, buzdított.

Kegyelettel adózunk e napon a mi szent vértanúinknak, akik a legválságosabb helyzetekben előljártak a csatákban, nem rettegve száz halált se, igazuk hangoztatásával lelkesítették vitézeiket, kik nem kerülték soha a veszélyt, ha arról volt szó, hogy hazájukat szolgálják, kik az első sorokban állottak az ellenség golyói elé és nem kimélték magukat soha, amikor

TÁRCA.

Örvények.

— Bredeti regény a budapesti életből. —

86

Irtó: Négysz.

A pénz ördöge.

Haragudott magára, hogy megint megfeledkezett magáról, nem tudott elég erős lenni, a pénz ördöge csábitotta, ingerelte, nem hagyta békén. Belátta, hogy felesleges, hasztalan minden bosszúság, kesergés, a változhatatlanba bele kell nyugodnia.

Kieszelt végül valamit és ez megnyugodtatta. Elhatározta ugyanis, hogy az esti órákban meglátogatja mégis az aszszonyokat. Talán maga a felesége hozakodik elő azzal a kérdéssel, hogy van-e pénz? De ha nem volna így, akkor is majd valahogy rákeríti a sort és megpendíti a pénz kérdését. Valamit csak fog hazudni. Eltekintye attól, hogy ruhát, kalapot vásárolt, fölhozhatja azt is, hogy egész hónapra kifizette kosztját, kvartélyát, hogy biztosítva legyen. Ily gondolatokkal aztán nézett valami hely után, hol kipihenheti fáradt tagjait, hogy egy kevésbé aludhatik, mert az álomosság, az

elgyötörtség már csaknem levette lábáról.

A «Vörös elefánt» és vendégei.

Künn a kőbányai-ut mentén, meglehetősen elhagyatott, járatlan helyen, sűrű bokroktól környékezve állt egy kurta korcsma, mely a »Vörös elefánt» hangzatos, de kissé szecessziós címet viselte. Egyáltalán nem örvendett valami jó hírnévnek a hely, maga a tulajdonosa különféle csalafintaságok miatt több ízben be volt csukva, egyáltalán igen viharos multra tekinthetett vissza. Kerekas Jób, a korcsmáros, a legellenszenvesebb embernek látszott. Rőf haja, szakála és bajusza volt, szemöldöke egészen beárnyékolta szemét. Szemei aprók, szürkék hamisak voltak és szüntelenül forogtak, egy pillanatig sem tudott egy helyre nézni, hanem mindig más és más pontra szegezte tekintetét. Állandóan cseréppipa volt a szájában, fején meg sötétszürke sapka. Akárhová beszélt, a pipa nem került ki szájából, legfeljebb, ha evett vagy ha aludt. Sapkáját meg egyáltalán nem vette le tarkójáról.

A legkétesebb egyének gyűlhelye volt »Vörös elefánt». Megfordultak itt a tolvajok, rablók, bankóhamisítók, sipiszták, zsebmetszők tekintélyes számmal. Jób bá-

csiba, mint ahogy hívták a korcsmárost, feltétlenül megbizhattak. Sohasem árulta el őket, sőt titkos társa is volt egyiköknek-másikuknak. Többek közt a lopott dolgoknak ő volt az őrgazdája. Ugy elrejtette senkitől sem ősmert helyeken, hogy nyugodtan jöhettek a rendőrség emberei, semmi gyanúsát nem találtak.

A zsványok, szélhámosok és erkölcs-telen emberek legintelligensebb elemei fordultak meg e közveszélyes helyen. Ősmerték már jól egymást a jó firmák. Titkos jeleik, szavaik voltak, amiken mindenkor eligazodtak.

A »Vörös elefánt»-ban multhatatlanul elveszett a laikus, törbe csalt, lépre ment ember. Jaj volt annak a jobbmódú idegennek, aki leült e korcsmában kártyázni. Egy ideig hagyta nyerni az összejátszó hamis kártyások, de aztán elszedték legutolsó fillérért, kifosztogatták, úgy hogy örülnie kellett, ha e bünbarlangból ép testtel és rendes öltözékben került ki, mert az sem tartozott a ritkaságok közé, hogy egy szál ingben állították ki az utcára, de nem oda, a honnan a bejáró nyílt, hanem talán az ötödik, hatodik utcába.

A »Vörös elefánt»-nak voltak titkos és rejtett pincehelyiségei, melyeknek nyitját fölfedezni a legszorgosabb kutatás, a

honvédjeikkel neki rontották a ki-méletlenség szolgálatába szegődött ellenfélnek.

Merítsünk e szent napon lelkesedést, kitartást, szívósságot és hazafias érzületet a vértanu halált szenvedett tábornokok hőstetteiből, és miként most, úgy ezentúl is mindenkor adózzunk illő kegyelettel hervadhatatlan dicsőségünknek.

Kendertermelő szövetkezetek.

A kendertermelés csak akkor jövedelmez, ha jó földbe jó vetőmag jön, a kender jól kiáztható és a termelés helyén legalább megtörhető.

Ezek a föltételek nem épen könnyen teljesíthetők. Legalább egy-egy gazda a saját erejéből alig képes rá. A vetőmag föltétlenül olcsóbb, ha nagyobb mennyiségben vevődik és csak nagyobb mennyiségért érdemes a legjobb beszerzési forrásokat fölkeresni. Az áztatás az eddigi módon, folyóban, patakban, mocsárban vagy hirtelen ázott gödörben csak hitvány portékát ad. Mert csak annak a kendernek van tartós, értékes, mindenféle kötélre és vászonra felhasználható fonala, amelyik jól van áztatva. Szükséges tehát, hogy áztatókat létesítsenek azokban a községekben, ahol több gazda jobb kender akar termelni. A nyerskender szállítása drága. Arra kell tehát törekedni, hogy a termelő már megtörve, vagyis szősz alakjában adja el a kendert. De a nálunk divó házi törési móddal nagyobb kendermennyiséget megtörni nem lehet. A kérdés helyesen csak úgy oldható meg, hogy a termelők közösen berendeznek egy feldolgozótelepet, beszerzik a szükséges törő- és esetleg még fonógépeket is.

Látjuk ezekből, hogy falusi népünk csak a szövetkezés útján lesz képessé arra, hogy értékes vagy kereskedelmi szójárással élve, piacképes kendert termeljen. Tíz-husz gazda összeállva már hozathat messzebbre is vetőmagot, amiben egyébként utmutatást kaphatnak a szövetkezetek a földmivelési miniszteriumtól is. A szövetkezet képes arra, hogy jó áztatót építsen. Az áztatók terveit a kulturmérnöki hivatalok ingyen készítik el. Az áztató ásási munkáit a szövetkezeti tagok elvégezhetik házi erővel, úgy, hogy

kézpénzkiadás aránylag nem sok merül fel. Csak szövetkezet kötelékében képes a falusi gazda arra, hogy a közös feldolgozótelepen jól eladható kenderárút állítson elő.

Említettük, hogy a földmivelésügyi miniszter ur támogatni akarja a kisgazdákat a kendertermeléshez szükséges befektetések költségeinek viselésében. Lássuk már most, micsoda segítyezésre lehet számítani.

Ha községek, szövetkezetek vagy gazdakörök akarnak kenderáztatót létesíteni, a miniszter urtól az építése költségeik 80%-ig menő, de legfőleg 5000 koronára rugó segítyt kaphatnak. Az áztató területet, pajtát maguknak a községeknek, szövetkezeteknek vagy gazdaköröknek kell beszerezni, áztató víz bevezetése is az ő terhük. Meghatározott díjért az ilyen áztatókban a község minden gazdájának meg kell engedni az áztatást.

Azok a szövetkezetek, amelyek kenderkikészítőtelepet létesítenek, a telep építési és berendezési költségeinek 40%-át segítyül kaphatják, amely segíty azonban egy szövetkezetnél 35.000 koronánál nagyobb nem lehet. Szükséges, hogy az üzletrészeknek legalább fele kisgazdák kezében legyen. Ha az üzletrészek három negyedrésze van kisgazdák kezében, akkor a segíty a berendezési költségek 60%-áig illetve ötvenezer koronáig terjedhet.

Amint látjuk, a földmivelésügyi miniszter ur által szabályozott módon kapható állami költség jelentékeny és igazán jóformán minden anyagi kockázat nélkül hozzájárulhatunk kisgazdáink a szövetkezetek létesítéséhez.

Az eddig említett szövetkezetek útján a kendertermelés községenként nagyon szépen szervezhető. De gondoskodva van arról is, hogy nagyobb erővel dolgozó ipartelepek jöjjenek létre, amelyek magasabb fokra vihetik a kikészítést és a nyers lenkórót készpénzen beválthatják. A földmivelési miniszter urtól az olyan szövetkezetek, részvénytársaságok vagy vállalkozók, akik nagyobb üzemképességű kikészítő telepet állítanak, a telep építkezési és berendezési költségeire szükséges összeg 50%-át kamattalanul kölcsön kaphatják. A visszafizetés 10 év múlva kezdődik és 25 egyenlő évi részletben történik.

Ha 5-6 községi szövetkezet összeáll, képes annyi pénzt összehozni, hogy a

közös nagyobb kikészítőteleket létesítse és üzemben tarthassa.

Még csak az volna szükséges, hogy a földmivelési miniszter ur hozzáértő embereket tartana, akik beutazván az országot, a népnek szükséges magyarázatokat és utmutatásokat megadnák. Azt hisszük egyébként, hogy ha valamely községben egy-két ember mozgalmat indítana a földmivelésügyi miniszter ur rendelkezéseinek okos felhasználása iránt, egyszerű kérvényre a miniszter ur kiküldené a szakértő embert.

A gazdaszövetség kötelékébe tartozó szövetkezeteknek melegen figyelmébe ajánljuk az elmondottakat. Ha hozzánk fordulnak, készséggel kezükre járunk.

UJDONSÁGOK.

— **Zsilinszky államtitkár kitüntetése.** Mint megbízható forrásból értesülünk, Zsilinszky Mihály vallás- és közoktatásügyi államtitkár, vármegyénk érdemes volt főispánját a királyi lelkőzelebb valóságos belső titkos tanácsossá fogja kinevezni.

— **Megyei közgyűlés.** Csongrádvármegye törvényhatósága f. hó 16-án, pénteken d. e. 10 órakor Szentesen közgyűlést tart, amelynek 191 ügyet magában foglaló tárgysorozatai közül felemlítjük a következőket: Szepesvármegye körirata a választói jogról a magyar értelmiségi cenzus alapján leendő rendezése iránt. 6970/903. Esztergom vármegye közönségének körirata vidéki városban vízvezeték és csatornázás létesítése iránt 5278/903. Mindszent község képviselőtestületének kérelme az igazságügyminiszter úrhoz felirat intézése iránt 5649/903. Csongrád község képviselőtestületének 221. sz. határozata munkahelyek kiosztása tban. 7012/903. Csongrád község képviselőtestületének a községi állatorvosi állás szervezése tárgyában hozott határozata s ez ellen Horvát Mátyás által beadott fellebbezés. 6284/903. Csongrád község képviselőtestületének 1903. évi július hó 28-iki közgyűlésének megtartása ellen Réti Ferenc csongrádi lakos által beadott fellebbezés. 7037/903. Csongrád község képviselőtestületének a tűzrendészeti szabályrendelet végrehajtása tárgyában hozott határozata ellen Kókai István által beadott fellebbezés. 7149/903. Csongrád község képviselőtestületének az Eszes Mátyás és fiai cég részére földterület átengedése tárgyá-

legébrebb figyelem mellett sem lehetett. Belenyult az ilyen helyiség a végtelenségbe és külön-külön fülkékre volt osztva.

Főtanácsa volt e szerint a «Vörös elefánt» a legátalkodottabb, a legveszélyesebb gazembereknek, akiknek mindenkor jó rejtékhelyül szolgáltak a fölfedezhetetlen titkos fülkék. Ezerszer is megfordulhatott itt keresésükre a rendőrség, hiába vallatta Kerekes urat, flagmatikusan odavágtá.

— Keressenek s ha találnak hát jól van!

Nem is volt eredménye a kereséseknek. Jób bácsi meg a markába nevetett és erősen hunyorgatta a szeméit, közben azt gondolván: Csak keressetek, míg bele nem fáradtok, bugrisok!

Élelmes ember volt ám a «Vörös elefánt» gazdája. Ha valami idegen alak telepedett le korcsmája asztala mellé, alaposan körül szaglázta, kiszimatolta, hogy miféle rendű. Nézése, beszéde, magaviselete, parancsa után mindig tudta, kivel van dolga, bármennyire is prógálgatta az illető kiforgatni magát eredeti mivoltából, tudta a korcsmáros, kihez van szerencséje. S ehhez mérten intézkedett.

Ha kisillabizálta, hogy holmi jóra való nyárs polgár, akinek melleleg pénz is nyomhatja mellénye belsejét, arra hivatott egyéneket telepített vendégekként melléje,

akik már tudták a módját kiszipolyozásának. Ha teszem föl például titkos rendőrök, azaz detektívek bujtak jámbor emberre mezbe, rögvést átlátott a szítán és minden gyanús egyént és holmit szépen utból tett, eltakarított s aztán, ha megunták az ipsék a várast s nem fedezhettek fel semmi különösét csalódottan vagy megnyugtatta odébb állottak.

Kerekes Jób föl s alá sétált korcsmája külső helyiségében. Már erősen sötét volt, de azért nem gyujtotta meg a lámpát. Elvégre kis takarékoskodás nem árthat meg, noha pénze volt a takarékpénztárban, mert hát «üzlete» virágzott, eltekintvén attól, — hogy nem volt se felesége, se gyermeke csak egy, gazdaszönya, akivel vad házasságban élt.

Egyszerre csak berugja valaki az ajtót.

— Azt a hétfán fülülős istennyilát e sötétségnek az ember bevágja az orrát valamibe és aztán nem tud szagolni.

— Ki káromkodik itt, a tüzes, suster-gős, menydörgős fészkes fenébe is? — szólt a gazda, fogai közül köpködvén a cifra szókat.

— Maga az, Jób bácsi?! No hála Isennek, hogy eleven lélek van itten! — mondá a jövevény, miközben hadonászott kezeivel oly szerencsétlenül, hogy kiverte a korcsmáros szájából a pipát.

No már erre feldühösödött Kerekes uram, fölkapott egy széket és azzal akart lesujtani pipájának tönkresilányitójára. Szerencsére hátralepett az idegen, mert különben feje valószínűleg ketté hasadt volna.

Kerekes Jób meggyujtotta a lámpát és akkor látta tulajdonképpen, hogy kiáll vale szemközt.

— Te vagy az, Istók? Szerencséd, hogy ketté nem hasítottam a fejedet. Annyira fölmérgesedtem azon, hogy a pipámat szájamból kiverte valaki, hogy jót nem állottam volna magamért.

— Dejszen, ha én azt tudom, Jób bácsi hogy a pipája körül hadonászom, elkerültem volna, mint a macska a forrókását.

— Jól van már no, Istók öcsém, már megbékültem veled, mert látom, kiolvasom a szemedből, hogy valami jó fogás van kilátásban.

— Ördög bújja a lelkét, hogy kitalálta Jób bácsi, miről is van szó. De hogy jobban folyjon a beszéd, hadd locsolgassam meg előbb szaraz gégemet, már két órája nem láttam szinét se a bornak. Adjon csak ide egy fél literrel abból a veresből, de jól mérje, aki lelke van, mert szomjas ajkaimnak csak egy csepp az az öt deci, ami meg se kottyán bennem.

ban hozott, Szabados József által megfellebbezett határozata. 7674/903. Csongrád község előljárósága a Sóhlya Gyula jegyző fizetés-emelési ügyében megalkotott szabályrendeleti függelékét jóváhagyás iránt felterjeszti. Ad. 4984/903. Csongrád község képviselőtestületének a szőlők közötti utak helyreállítása tárgyában hozott határozata ellen Csejthey Lajos által beadott fellebbezés. 5172/903. Csongrád község képviselőtestületének a kántorválasztás mikénti megejtése tárgyában hozott határozata ellen Sóhlya Gyula által beadott fellebbezés. 5643/903. Csongrád község képviselőtestületének baromfitegyezésési célokra földterület átengedése tban hozott határozata ellen ifj. Szabados József felebbezése ad. 4319/903. Csongrád község közönsége által Föregteteg Józsefnek eladott földterületre vonatkozó adásvételi szerződés. 5483/903. Csanytelek község képviselőtestületének 50/kgy. 903. határozata, a létesítendő ártézi kút ügyében Gulyás Abellel megkötött egyezség elfogadása tárgyában s ezen határozat ellen Felföldi Mihály és társa felebbezése. 7835/903.

— **A csongrádi daloskör.** A daloskör f. hó 12-ik napján tartja alakuló közgyűlését a próba után a nagy iskola épület 5-ik számú tantermében este fél 8 órakor, mely alkalomra az igen tisztelt tagok ezuton is meghívattak. A daloskör iránt egyre nagyobb a közönség érdeklődése, főleg amióta köztudomású lett, hogy kizárólag azért alakult, hogy magánérdekektől eltekintve tisztán a városnak hasznájon, s a közjó oltárára áldozza fáradságainak eredményét. Az összes bevételeket az építendő szinkör javára fogja a kör fordítani — kivéve azt az egy előadást, amelyet az iskolai közkonyha javára fog rendezni. Ezt már azért is meg fogja tenni évente egyszer a kör, mert Blázsik Mihály igazgató oly szives volt, hogy az első kérés szóra, rögtön átengedte az iskola 4 tantermét és a harmoniumot használatra, sőt az igentisztelt tanítói kar több tagja a legnagyobb lelkesedéssel karolta fel a nemes törekvésű kört és Sövényházy Antal áll. polg. leányiskolai igazgató hazafias példájára beléptek a magyar közművelődést terjesztő egyesületbe. A tagok névsorát alkalmilag közölni fogjuk.

— **Magyar gazdálkodás.** A *Magyar Gazdák Szemléje* legutóbbi számának «Az államhitel és pénzvillág» című cikkében az uralomra jutott üzérkedő szellem és a gyámoltalan magyar felfogás jellemzésére

a következőket találjuk: «Tudunk egy községet, amelynek néhány száz hold legelője van. A lakosság jó nagy része birtoktalan, mert egy házban és egy pár fuvarozó jószágú, birtó és zseliérként tartja fenn magát. A természetes eljárás az volna, hogy a község méltányos fűbérért maga, házilag adja a legelőt bérbe a rászoruló gazdáknak. De az üzérkedő szellem mást diktál. A legelőt árverésen egy vagyonos vállalkozó veszi ki s erősen emelt bérrel fogadja fel a legelőre az állatokat. A község és a vármegyei hatóság ezt az eljárást természetesnek tartja, mert a községi előljáróság kifejtette, hogy a legelőre szorul egyes gazdáknak nincs vagyoni biztosíték és a legelőberek behajtása az egyesektől sok vesződséggel jár. Ime a szociális és egészséges gazdasági érzék helyett a rideg bankárfelfogás egyik alakja, mint felőmozdítója a kisemberek kiszípolozásának, a község útján».

— **Építkezések a Tiszán.** A szegedi folyamérnökség vezetése alatt a Tiszán, fent és lent, ameddig a folyamérnökség területe terjed, nagyobb mederszabályozási építkezések folynak, melyekről a következő értesüléseink vannak: Fent Csongrádnál a folyón partbiztosítási munkát folyik. Nagyobb kőhányással erősítik a partot. Ezt a munkát Hubert királyi főmérnök vezeti. Csongrád fölött, az ugynevezett Ellési-zátonynál pedig mederszabályozás van folyamatban, kotrással és rözsemunkával. Szeged fölött, a Marostoroknál zátonykotrás és medermélyítés folyik. Végül lent Zentánál kőhányáson és rakpartépítési munkán dolgoznak a folyamérnökség emberei.

— **Gyilkosági kísérlet.** Folyó hó 6-án éjjel Pintér Mártont a szőlők között megtámadták és félholtra verték. Reggel találta meg a fia az utszélben. A tettes eddig nem került meg. A csendőrség érellyesen nyomoz.

— **Gutaütést kapott borvevő.** Csúcs Sándor szentesi lakos f. hó 7-én Csongrádra jött bort vásárolni. A Keresztény gőzmalomnál lovait megakarta itatni, összeesett és rögtön meghalt. Az orvosok gutaütést állapítottak meg.

— **Negyedéves orvosrendőri vizsgálat.** A sűtő- és pékműhelyeket dr. Boér Antal e megvizsgálta és azokat tisztábnak héten találta, mint ezelőtt.

— **Az időjárásról.** Meteor most teszi közzé a lapjában az októberi időjárásra vonat-

kozó jóvendőlését. Ezzel kapcsolatban részletesen beszámol, ráumunként, a szeptember 10-étől, rával. Az októberi jóvendülésre vonatkozó adatokat a következőkben ismertetjük. — A hold szokatlanul nagy befolyása e hóban onnan eredt, mivel ez időben földünk e hű kísérfje meglehetősen központi állásban volt földünkkel és a nappal, ami a mult hó 21-én érte el a legnagyobb fokát. A holdnak olyan döntő befolyása volt légkörünkre, hogy sem a Szaturnus, sem pedig a Jupiter befolyása nem érvényesülhetett észrevehetőleg. A hold e befolyása még tart, de már egyre gyöngülő állapotban, úgy hogy a 28-iki csomópont hatása, ha nem is egészben, de már érvényesülhetett, mert már 27-én erősen felhőzetes volt az égbolt s kevés eső is esett és 28-án reggel erős köd ülte a levegőt; de később felszállt a köd és újra derült, meleg lett az idő, ami a holdnak még mindig, fentebb említett befolyására vezethető vissza. Végleg október 6-dikán török meg a hold befolyás, amikor holdfogyatkozásunk is lesz. Az október havi csomópontok: 3—4—6—13—16—20—28 és 31-re esnek és október első napjai erősen hűvöseknek, változatosaknak ígérkeznek. A változás legvalószínűbben szeles jellegű lesz, vagy csapadékos; 6-tól kezdve azonban már erősen csapadékosnak ígérkeznek, úgy, hogy csak a közepe felé, a 16-iki csomópont hatása alatt jöhet állandóbb időnk, mely azonban e hónap utolsó negyedében ismét változatos, különösen hűvössé változhatik. Október hóban a kedélyre is ható csomópontok 4—5—25—31-re esnek, a két előbbinek inkább lesújtó, a két utóbbinak pedig szenvedélyes és indulatba hozó hatása a legvalószínűbb.

— **Tűzrendészeti vizsgálat lesz.** Házról-házra fognak járni a hatóság kiküldöttent s akiknek nem lesz még az udvarukban az előirt vízfordó, létra és vödör, vagy akinek udvarában szalma, széna vagy hasonló gyúlékony anyagok találtaknak, azok az ezen szabályrendelet idevonatkozó §-a értelmében meglesznek büntetve.

Egészséges gyomor. mindenekelőtt rendszeres emésztés szükséges. Sajnos éppen ez irányban azonban sokszor vétkezünk és így támad: a gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, vérszegénység stb. Ne mulassza el tehát senki jó és hathatós óvószert használni, mely ugy a gyomort, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi Brády-féle Máriacelli gyomorcséppel, évtizedek óta kipróbált zamatos izü, biztos hatású házi gyógyszer az összes gyomorbetegknél. Úvegyje 80 fillér a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Állategészségügy.** Állattenyésztőket érdekelhet, hogy az ide londoni egészségügyi kiállításon dr. Dávid Viktor, *eszéki gyógyszerár*, «Antegrin» nevű háziállatok óv- és gyógypora általános nagy szenzációt keltett. Gyakorlatilag az «Antegrin» háziállatok belső bajainál nálunk is nagyszerűen bevált. Állatorvosok és gazdák egyaránt dicsérik. Az «Antegrin»-t, mint stomachikumot és enhe laxánst, a horv.-szlav.-dalm. királyi kormány is nemrég engedélyezte és jóváhagyta, az országos vegytani intézet véleményezése alapján. Az «Antegrin» az egész monarchiában törvényesen van védve.

— **A köszvény halála.** A számtalan szer között, mely csúz és köszvényes bántalmak ellen ajánlatik, legjobbnak és felülmulhatatlannak bizonyult a törvényesen védett Halápi-féle «Restaurator», mert már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, hanem gyógyítja is, a nélkül, hogy nagy pénzbeli áldozatot igényelne, mivel egy tubus ára csak 1 korona 60 fillér. Határozottan megérdemli nevét, mert csodáatos rövid idő alatt a legsúlyosabb beteket teljesen restaurálja. Készítője Ha-

— Ne félj, Istók, te vagy az én leghűbberemberem, — kezdé hizelegve a gazda, — nem fog abból a fél literből még egy csepp se hiányozni.

A jövevény, akit Istóknak szólított a gazda, rongyos ruhájú, vad tekintetű, marcóna alak volt. Kivett a zsebéből egy fél virgónia szivart, a szájába tette s miközben gyújtó után kotorázott zsebeiben, letelpeedett az asztal melletti padra.

A bor csakhamar megérkezett. Az asztalra állította a fél litert, két pohárral együtt Kerekes Jób. Majd helyet foglalt Istók mellett, égvén már a kíváncsiságtól, hogy megtudja, mi az a jó fogás? Ketten hamar túladtak az öt deci boron s erre ujjabb fél litert hozott a gazda s megtöltötte a poharakat.

— Nos halljuk, Istók, mi ujság? kérdé Jób gazda.

Istók köhécselt néhányszor, majd főlhajtván a pohár bort, szivarját újból meggyújtva, elkezdett suttogva beszélni.

— Hát figyeljen ide, Jób bácsi. Ma este, illetőleg éjjel nagy dolgunk lesz ám.

— Na nyögd már ki, az árgyélusát! — türelmetlenkedett a korcsmáros.

— Nehéz munkánk lesz, annyi bizonyos. — folytatta a legény, — no de jó is fizetik meg, ha sikeresen keresztül vis a a dolgot.

— Még mindig nem tudok semmit az

egészből, annyira elnyujtod a prédikációt, mintha nem volna egyéb dolgunk.

— Hát egy gazdag úr részéről megbízást kaptam, amelyhez még két emberre volna szükség. Már kiszemeltem őket. Egyik a Karcsi, másik a Lajcsi. Mind a kettőben meglehet bizni, hogy eredményel jár, amit csinálnak.

Kerekes gazda töltött és szólt:

— Igyál öcsén., aztán folytasd!

— Isten éltesen bennünket! — mondá a legény, megtörölvén kabátja ujjával szája szélét, egy-kettőt szippantott s aztán folytatta. — Egy leány megszerzéséről van szó, Jób bátyám, Egy gyönyörű, szép szál leányzót kell elcsálnunk, megkeritenünk, ide hoznunk. Nehéz kissé a dolog, de azt hiszem sikerülni fog.

— És mennyit ad az illető úr? kérdé kíváncsiasan a gazda.

— Két darab százast, érti? Kerek két-száz pengőt, — mondá Istók, miközben megvillant a szeme, nagyot csettintett a nyelvvel és a markát dörzsölte, mintha már ott érezné a nagy summát.

— Szép pénz az, öcskös, érdemes azért fáradozni. Ez már aztán «fogás». Csak rajta, fiam, ügyesen, ha lehet! — lelken-dezett a korcsmáros.

Folyt. köv.)

lapi Frigyes gyógyszerész az «Apostolokhoz» Budapesten József-körút 64. sz.

A baromfi tenyésztés jövedelmezősége. A baromfi tenyésztés a legjövendőbb mezőgazdasági ágak közé tartozik, de csak akkor, ha kellő szakszerűséggel üzzük. A baromfi tenyésztéshez szükséges összes ismeretek legszakosítottan Parthay Géza lapjában a «Szárnysaink»-ban vannak tárgyalva, így ez a lap úgy szólván nélkülözhetlen segéd eszköze minden tenyésztőnek. Aki nem ismeri még a Szárnysainkat, az kérjen mutatószámot a kiadóhivatalból Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám. Szívesen küldenek.

IRODALOM.

A divat.

— A Divat Ujságból. —

Az őszi és téli divat immár egészen tisztán tárul szemünk elé a maga gazdag sokléteiségében, amelynek mégis mintha egy sajátságos közös vonása, vagyis ismertető jele volna.

Ez a közös vonás a csaknem minden kabátos felöltőn és ruhaderékon ismétlődő vállgallér, amely majd a nyakon, majd a vállon kezdődik, hol kerek, hol hegyes, hol két stólában végződik, hol nyitott elől, pedig a mellen keresztül egyben a bal vállon kapcsolódik, hol laposan simul a két vállra, hol feszesen fogja le, hol pedig hullámosan lebeg és röpköd az alak körül. Szóval, lehet a ruha nehéz posztó himalája vagy burette, a vállgallér mindenhez alkalmazkodó disze ma a ruhának, kisebb-nagyobb formájával csaknem minden ruhán találkozunk.

Aki lapunk képeit végignézi, teljességében maga előtt láthatja ezt a végelgátló sodott divatot. Látni egyes, kettős és tripla gallért, vagyis vállgallért — diszszel és annélkül. A disz lehet himzés, csipke, zsinór, tűzés és gomb, kivált ez utóbbival nagy luxust lehet üzni.

A gallér különben nemcsak ruha- és kabátdisz gyanánt szolgál, hanem külön is, persze egy kissé nagyobb formában, hogy az őszi hűvös időben némi oltalmat nyújtson. De így külön igen keveset látni. A kabát, a jó bő kabát nagyon háttérbe szorította sok esztendő vetélykedő társát és elnyomóját. A kabát akár egészen kicsi, akár hosszabb, akár nagyon hosszú, de mindig bő, ennél fogva helyre van szüksége. Nagyon okosnak találok, hogy a kabátok bő ujját csuklón csaknem rendesen ráncba török és kisebb-nagyobb hajtokákkal diszített szoros pántba foglalják, ezzel jól megvédve karunkat a télen süvítő hideg szelek ellen.

A szoknya, mint már a minap is irtam valamivel szűkebb és rövidebb, nem csoda, mert a divatos meleg bolyhos és egyéb őszi és téli kelmékből egy bő, hosszú vagy ráncba rakott szoknya szinte elviselhetetlen súlyjal huzná le a derekunkat. A divatos színekről és szövetekről csak annyit lehet mondani, hogy tán nincsen olyan szín vagy olyan kelme, a mely divatos ne volna.

A téli kalapok szépek. Hátul a karimája egészen a fejre vagyis a hajra simul, de elől és két oldalt a karima még mindig elég merészen terjed. Hogy aztán ez a merész karima hányféleképpen van fej- és letürve, avagy egyáltalán nincsen, az teljesen és mindenkinek a tetszésétől függ. Színe nézve a fekete mellett divat a sötét kék, a kardinális lila, a biborlila és egy sajátságos páros szín, amely nem is egy, de változó színekben pombázik. A kalapok disze toll és szalag.

Ida.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel, két korona hús fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett

postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., a Rökk Szilárd-utca 4. számú házában van.

Anyakönyvi bejegyzések

1903. október 3-tól 10-ig.

Születések:

Varga Julianna, Fodor Mihály, Kása Terézia, Bozó Ilona, Fonyó Mihály Rókus, Tábit Gizella, Varga Ferenc, Ornyik Ferenc, Vikor Mihály, Tari Franciska, Hajdú Magdolna, Sági József, Palásti Kovács Anna, Hajdú László, Ferenci János, Pozsár Ferenc, Tatár Mária, Lóvei Erzsébet.

Eljegyzések:

Engel Károly Schwarc Szerénnel, Keller István Tót Viktóriával, Kádár József Túri Viktóriával, Nagy István Szabados Máriával, Túri Kis Rókus Kása Rozáliával, Blázsik Mihály Tekulics Rozália Máriával.

Házasságkötés:

Juhász Pál Szepesi Annával.

Halálozások:

Bacsa István 1 hónapos béthurút, Huszka Mihály 81 éves agybénulás, Keller István 2 hónapos béthurút, Szőke Illés 81 éves végkimerülés, Fekete Viktor 74 éves aggkór, Deák István 11 hónapos béthurút, Bartók Julianna 61 éves gyomorrák, Tancos János 4 hónapos béthurút, Csúcs Sándor 45 éves gutaütés, Pirocska Ferenc 78 éves aggkór, Pintér Márton 47 éves koponyarepedés, Révész Mihály 12 hónapos béthurút.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

EGY jó házból való
fiú bádogos tanoncul
fizetéssel felvétetik
Liberman Ödönnél.

Csongrád község előljáróságától.

ad. 6373/903. sz.

Pályázati hirdetés.

Felhivatnak mindazon közép- vagy felsőbbiskolai tanulók, kik a néhai Tari László csongrádi volt lakos által hagyományozott 60.000 korona alapítványi összeg kamataiban részesülni s illetve a Szőke Sándor alapítványi ösztöndíjas lemondásával megüresedett évi 700 koronás alapítványi helyre pályázni óhajtanak. miszerint pályázati kérvényeiket e hirdetés közzétételétől számított 15 nap alatt Csongrád község előljáróságánál okvetlenül nyújtsák be.

Az alapítványi összeg 700 koronás ösztöndíja oly közép- vagy felsőtanintézeti csongrádi illetőségű és születésű tanulónak adatik, ki szegénységet, a tantárgyakbani jeles előmenetelt s jó magaviseletet megfelelő okmányokkal igazol.

Az ösztöndíjakra elsősorban jogosítottak a néhai Tari József (kinek neje volt

Berkes Anna) csongrádi volt lakostól le származó tanulók, kikről csupán az kívántatik, hogy tanulmányaikban jó előmenetelt tanósítsanak.

Csongrád, 1903. október hó 10.

Sóhlya Gyula s. k. Forgó Gergely s. k.
jegyző. bíró.

Csongrád-sövényházi árment. és belvízszabályozó társulat.

160/1903. szám.

Hirdetmény.

A csongrád-sövényházi ármentesítő és belvízszabályozó társulat f. évi október hó 29-én délelőtt 10 órakor Csongrádon a köz-ség tanácstermében

közgyűlést tart,

melyre az ártéri birtokosok ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Számvizsgáló bizottság jelentése, az 1902. évi számadások átvizsgálásáról.
 2. Számvizsgáló bizottság alakítása, az 1903. évi számadások átvizsgálására.
 3. Csongrád község kérelme a kisereti és kilencesi hátralékok iránti kamatok elengedése tárgyában.
 4. A m. kir. kincstár jogügyi igazgatóságával a tiszai vashidhoz átengedett területekre vonatkozólag kötendő egyezség tárgyalása.
 5. Keller György és társai ártéri birtokosoknak kérelme belvízcsatorna építése iránt.
 6. Gál Mihály és társa valamint Bagi Imre és társa ártéri birtokosok kérelme a belvízcsatornán létesítendő hidak építése iránt.
 7. Az 1904. évi költségvetés tárgyalása.
 8. A transzversális műutnak az ármentesítési költségekhez való hozzájárulása iránti választmányi javaslat tárgyalása.
 9. Választmányi előterjesztés a folyó ügyekről.
 10. Egy választmányi tagsági helynek választás utján való betöltése.
- A számvizsgáló bizottság jelentése a vonatkozó számadásokkal és az 1904. évi költségeloirányzat a vonatkozó választmányi javaslattal a közgyűlést megelőző 15 napon át, a társulat hivatalos helyiségében közszemlére lesznek kitéve és az érdekeltek által betekintheők.
- Csongrád, 1903. október 2-án.

Gróf Degenfeld Lajos
társulati elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

10. §. A közgyűlésen a felső és mély ártérbe eső területek teherviselési kulcsához (1:4) arányosított minden 100 ártéri becshold tulajdonosa vagy megbízottja egy szavazattal bír, a 100 becsholdnál többet többet képviselő ártéri birtokosok vagy teljhatalmú megbízottjaik pedig annyi szavazattal bírnak, a hány 100 becsholdas részletnek tulajdonosai.

A 100 becsholdnál kevesebbet képviselő birtokosok pedig csoportba állanak s megbízottaik által a közgyűlésen annyi szavazattal bírnak, a hány 100 becsholdat ártéri birtokuk összelete képvisel.

Azon esetre pedig, ha 100 becsholdnál kevesebbet képviselő birtokosok önként nem csoportosulnak, a községi előljáróság által fenti módon képviseltetnek.

A közgyűlésen való megbízás vagy meghatalmazás teljhatalmúlag s írásban állítandó ki, s a közgyűlés megnyitása előtt az elnöknek kézbesítendő s visszavonásig érvényes. Az aláírás valódisága 2 tanú aláírásával igazolandó.

Hirdetések
jutányosan
felvétetnek
lapunk kiadóhivatalában.

3321. sz. t. k. 1903.

Hirdetmény.

Csongrád községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítetvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1904. évi április hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1904. évi április hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cikk 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1904. évi április hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtsák be mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1903. október hó 3-án.

Dr. Szappanos Sándor.
kir. járásbíró.

Kiváló szerencse Töröknél! Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többent fizettünk nagyra-becsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a 3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre
a 100.000 „ főnyereményt a 74366. „ „
a 90.000 „ „ a 109880. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi október hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSÁ

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 56/a.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel küldeni.

Az összeget korona összegben } } utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén). } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: